

**МІНІСТЕРСТВО
ЗАКОРДОННИХ СПРАВ
УКРАЇНИ**

Михайлівська площа, 1
м. Київ, 01018, Україна

Тел.: (044) 238 17 48; факс: (044) 238 18 88
E-mail: zsmfa@mfa.gov.ua
Web: <http://www.mfa.gov.ua>
Код ЄДРПОУ 00026620

**MINISTRY
OF FOREIGN AFFAIRS
OF UKRAINE**

1 Mykhailivska Square
Kyiv, 01018, Ukraine

21 листопада 2016 р. № 211/19-172/3-1539
На № _____ від _____

**Громадянину
Падалці Д.Ю.**

[foi+request-14508-
06747e7e@dostup.pravda.com.ua](mailto:foi+request-14508-06747e7e@dostup.pravda.com.ua)

Щодо запиту гр. Падалки Д.Ю.

Шановний Дмитре Юрійовичу,

МЗС розглянуло Ваш запит від 27.10.2016 та у межах компетенції повідомляє таке.

МЗС України на постійній основі доводить дипломатичними каналами до відома РФ численні факти вчинення нею актів агресії проти України. Оскільки російська сторона у кращому випадку обмежується загальними, необґрунтованими запереченнями цих фактів, МЗС запропонувало вирішити наявний спір щодо фактів вчинення актів агресії РФ проти України шляхом звернення до Міжнародного суду ООН або до ad hoc арбітражу. У відповідь російська сторона відмовилася визнавати наявність спору та свою відповідальність і категорично заперечила можливість звернення з цього питання до будь-яких міжнародних судових інстанцій.

МЗС також доводить до відома російської сторони позицію України щодо конкретних міжнародно-протиправних діянь останньої, пов'язаних з порушеннями міжнародного гуманітарного права та зобов'язань РФ як держави-окупанта Кримського півострову. У цьому ж контексті МЗС заявило, що так званий «Договір між Російською Федерацією та Республікою Крим про прийняття в Російську Федерацію Республіки Крим та утворення у складі Російської Федерації нових суб'єктів», вчинений 18.03.2014 у м. Москва, Російська Федерація, є нікчемним та не створює жодних міжнародно-правових наслідків, у тому числі для зміни територіальної належності окупованої частини території України, а саме Автономної Республіки Крим та м. Севастополь.

Виходячи з публічно заявленої позиції РФ, що приєднання Криму відбулося відповідно до міжнародного права, МЗС заявило РФ про наявність ще одного міжнародно-правового спору і також запропонувало вирішити наявний спір шляхом звернення до Міжнародного суду ООН або до арбітражу ad hoc. Однак згадана пропозиція була проігнорована.

Основним проблемним аспектом притягнення РФ до міжнародно-правової відповідальності є договірна правова природа юрисдикції будь-яких міжнародних судових або арбітражних інституцій. Звернення України до міжнародних судів щодо порушення РФ своїх міжнародно-правових зобов'язань вимагає однозначної та чітко вираженої згоди на це з боку російської сторони.

З огляду на це, ще у березні 2014 року МЗС було здійснено аналіз чинної договірно-правової бази України та РФ на предмет визначення міжнародних

договорів, які передбачають обов'язкову юрисдикцію міжнародних судових або арбітражних інституцій для України та РФ, і за допомогою яких можливо захистити національні інтереси України. На сьогодні такими міжнародними договорами є:

1. Міжнародна конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму 1999 року (передбачає арбітраж або юрисдикцію Міжнародного суду ООН);
2. Міжнародна конвенція про ліквідацію усіх форм расової дискримінації 1965 року (передбачає юрисдикцію Міжнародного суду ООН);
3. Конвенція ООН з морського права 1982 року (передбачає юрисдикцію арбітражу);
4. Угода між Кабінетом Міністрів України і Урядом Російської Федерації про заохочення та взаємний захист інвестицій 1998 року (передбачає юрисдикцію арбітражу).

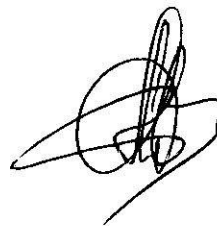
Україна ініціювала переговорний процес з РФ з метою виконання встановленого Міжнародною конвенцією про боротьбу із фінансуванням тероризму та Міжнародною конвенцією про ліквідацію всіх форм расової дискримінації обов'язкового досудового етапу вирішення спорів з РФ. Водночас 14 вересня ц.р. МЗС направив повідомлення про арбітраж і позовну заяву російській стороні у зв'язку із систематичними порушеннями РФ суверенних прав України як прибережної держави у прилеглих до Криму морських зонах в Чорному морі, Азовському морі та Керченській протоці.

У рамках Угоди між Урядом України та Урядом Російської Федерації про заохочення та взаємний захист інвестицій 1998 року (далі – Bilateral Investment Treaty, BIT) українські компанії можуть звертатися до арбітражу, згоду на який вже дала РФ шляхом ратифікації згаданої Угоди. Подібні позови проти РФ спрямовані на отримання компенсації за втрати, які українські компанії зазнали в Криму. У свою чергу, МЗС від імені Уряду України виступає у якості договірної сторони BIT у спорах між українськими компаніями та Російською Федерацією щодо питань тлумачення та застосування BIT.

Такий підхід забезпечує захист суверенних інтересів України при розгляді арбітражем низки чутливих аспектів, зокрема щодо міжнародно-правового статусу Криму і обов'язків РФ по відношенню до цієї території, а також уніфікований та ефективний, з точки зору часу та затрат, розгляд питання відшкодування завданої українським компаніям матеріальної шкоди. При цьому він сумісний з підходами до вирішення спорів з РФ в рамках інших конвенцій.

З повагою,

**Начальник Управління
генерального секретаріату**

А.Н.Діденко